

BAKARRIZKETA MIKELI

Mikel: Nahiago neban orainarte lez alkarrizketaz jarraitu, inoiz eztabaidatxoren bat gora-behera, zintzotasunaren indarrez alkarren lagun ginalako; baino nork uste izango eban hain gazte joango zinanik? Orain, bakarrizketaz natorkizu.

Abade egin barri Geriako egotaldian ezagutu ginan alkar, *Zirikadak* eskuan, inguru honetako umoreaz liluraturik etorri zinanean. Txorierriko guraso hizkera jatorra zenduan iturburutzat, zeure amaren esaldi eta berbetako erak gogoan harturik; harrobi aberatsa zenduan hizkuntzaren zimentarri. Honegatik, zu lez hornituentzat bihurtu zan euskara batua, ebakuntza. Baina, halabe, ulertu zenduan, bizi beharraren txertakuntzaz, eta nekeza izan baiatsun be, baturantz jo zenduan. Honek dira bizitzak lagatzen dituan zauriak.

Bizkai aldeko idazleak geuregan izan doguzan gora-beheretan, Azkue hartu zenduan maisutzat, eta honek irabazi eban ustekoa zinan, Bergarako Batzarretan agertu zenduan. Uste berekoa nozu.

Norbaitek esana da, euskaldunon eta euskararen batasunaren kezka leherturik hil zarala. Horrek be, gehienori lez, bihotza eragingo zeutsun, bai; baina azkoz be gehiago hainbeste lan zeure lepora hartu beharrak eta batez be hainbeste abertzaleren euskaraganako arduragabetasunak. Zerk eroan zinduzan bestela deituren eztabaida ta matrakak sortzeaz, poesi liburuaren sarrera haretan:

—“*Yo soy Baraizarra*”

—“*Yo soy Apraiz*”

—“*Yo soy Laibarra*”

—“*Ni... Pérez naiz*”

Egia esan, euskararen hesparuan ez zenduan mugaririk, euskaltzalerik gehienok eritzien gainetik garelako anai. Hola agertu zenduan —agertu genduan— gure Arestiren ehortze egunean, zu abade eta ni, Eibarren esaten dogun moduan, “Kura laiko”. Nere berba ahulak haizeak eroan ebazan eta zure otoitza hor gelditu jakun:

GURE AITA

*esan dut, Aresti,
kaleko arkaitz,
aurkako bidezti
kontentagaitz.*

*Gizarte kutsatuaren
Parnaso berriko
aintzindari,
hizkuntza urbanoaren
sortzaile taldeko
mailukari,*

HARRI ETA HERRI:

*horritxo bat izan nahi nuke,
harritxo bat nik ere,
egunotan,
harrizko herri hontan.*

Inork ez daki gogoaren indarra zer dan, baina zerbait probatu dogun euskaltzaleok gure aldazgoran. “Harritxo” bat baino gehiago izan zara harrizko herri honetan. Zure lumatik ipuinak, eleberriak, olerkiak, saiaerak... berrogeta sei urtera heltzeaz hamasei liburu eta beste bat bidean. Horrez gainera, jakintzaz jantzirik zinan, eta gazteak eskolatzen egin dozun lanez, hor ditugu euskaltzale helduak, euskaldun berriak eta idazle ikasiak, zure bakardadeko:

*Numenaren Inguma,
isilaren atsegin,
mahai, liburu, luma...,
eta anitz zeregin.*

Zure eten gabeko gogo betean ekinaren fruitu.

Herriaren euskara bizitik jasotako gatza eta piperra erabili zenduan, gure literatura idatziarentzat uzta eskainiaz. Umore bizia, humore zintzoa. Hori azaldu zenduan zeure ipuinetan, baina batez be lagunarteko alkarrizketak alaitzeko. Zuk kontatutako pare bat hizkirimiri edo txiste agertu nituan “Usteak” zeritzan artikulu batean (*Hoja del Lunes*, 1978.11.13) eta Timoteo de Urkiri, CMF. dalako bategandik, asto-baltzarenak jaso nituan, gutun irikiz (*El Diario Vasco*, 1978-11-16), “su escrito podría figurar, y, con bastante empaque, en una antología de prosas anticlericales” esanaz. Gertaera hau zuri kontatu neutsunean, aze barreak egin zenduzen. Eta, nik dakidanez, egundo ez neban idatzi ha baino artikulu klerikalagorik. Abadiak kontatua gainera.

Kepa Enbeita “Urretxindorra” zanaren omenaldi egunean, Autsaganan alkarregaz afaldu genduan hara bizlari joan ginenok eta, ohi zenduan lez, danbolin ederra ipini zenduan afalkideen alai-garri. Nork esango leuskun orduan hilebatzuk barru heriotzak eroan behar zinuzela?

Gure artean amaika jatordu alai ipinitakoa zinan. Agur eta gorazarre, adiskide maitea.

Zuk emona, gure artean, ezta makala izan. Bai, Mikel Zarate adiskidea, zure heriotzagaz langile on bat eta adiskide hobe bat galdu dogu. Euskal-literaturan betirako leku egoki bat izango dozu; baina oindinok beharrezko zinan gure artean.

Bete ete zan zure gogoak gura ebana? Ezetz esango neuke. Baina ezta izan zure ahaleginen faltaz, ez. Nekeak ito zaitu bidean, Mikel, baina zuk ereindako hazia lerdan dator eta itxaropena etorkizunean:

*Europa zaharreko
erlikia lerdan,
bitxi zapalduaren
nekezko iraupen:
Europa berria dun
hire itxaropen.*

OTSALAR